

Commissie Bosch Cultuursysteem

Advies

Bevrijding 's-Hertogenbosch 1944

Zaaknummer 7759664

Opgesteld door Femke van Hest

Inleiding:

De gebeurtenissen rond de bevrijding door de 53 Welsh Division kent vele verhalen welke voor een groot deel bewaard zijn gebleven. Deze bestaan uit foto- en filmmateriaal, kranten, dagboeken van bewoners en soldaten, verslagen van oorlogshandelingen en heroïsche verhalen van gewone burgers, die als verzetsstrijders een belangrijke rol hebben gespeeld tijdens de dramatische gebeurtenissen. De Meierij wil deze verhalen een podium geven. Gedramatiseerd uiteraard maar met respect voor de historische feiten, wil zij een productie realiseren waarbij de persoonlijke getuigenissen van mensen worden verbeeld. Kleine verhalen van mensen die een belangrijk aandeel hebben gehad in de bevrijding van de stad, soldaten van met name de 53 Welsh Division die gevochten hebben en offers hebben gebracht. Vaak hun eigen leven hebben geofferd voor de bevrijding van 's-Hertogenbosch. Wie waren deze mensen en wat is hun verhaal? Wat dreef hen om te doen wat er in hun ogen gedaan moest worden?

Aangevraagd bedrag:

€ 10.000

Advies:

De Commissie Bosch Cultuursysteem adviseert:

Het aangevraagd bedrag te honoreren
~~Het aangevraagd bedrag te honoreren voor zover het budget dat toelaat~~
~~Het aangevraagd bedrag niet te honoreren en de aanvraag inhoudelijk af te wijzen~~

Toelichting advies:

Hieronder een aantal punten dat naar voren kwam bij de beoordeling van het project

Cultuurparticipatie en link met 's-Hertogenbosch

De commissie ziet een duidelijke link met de stad: thematisch door het onderwerp van de productie en organisatorisch, doordat verschillende organisaties bij het project zijn verbonden.

Daarnaast prijst de commissie de mate van cultuurparticipatie. Dit project bereikt een grote groep deelnemers. Bovendien verbindt het meerdere groepen (geïnteresseerde bewoners, studenten en professionals) van verschillende leeftijden met elkaar, door hen op meerdere manieren te betrekken bij het project, van begeleiding/coaching, spel en uitvoering, tot ondersteuning in de productie.

Wel noemt de commissie het bereik onder deelnemers een aandachtspunt. De commissie is nog niet voldoende overtuigd dat er daadwerkelijk 200 talentvolle deelnemers gevonden zullen worden. Ook hoopt zij dat dit project aansprekend genoeg is voor jongeren. Door de betrokkenheid van onderwijsinstellingen is de eerste stap in deze richting gezet.

Artistieke en organisatorische kwaliteit

De commissie noemt de artistieke insteek van het project boeiend en prikkelend. Ze verwacht dat de artistieke kracht geborgd wordt doordat amateurs en beginners de benodigde professionele ondersteuning krijgen, waardoor zij op een hoog niveau kunnen functioneren. Het lerende karakter en de wijze waarop dit wordt vormgegeven komt duidelijk naar voren in het plan. Het projectplan is veelomvattend, maar zit goed in elkaar. De commissie heeft, mede op basis van activiteiten uit het verleden, vertrouwen in de organisatie. Ze noemt de uitwerking van het organisatorisch proces sterk.

Publieksbereik

Het publieksbereik van 4 voorstellingen x 800 bezoekers noemt de commissie realistisch. Daarnaast vindt ze het positief dat het project de deelnemers tijdens de voorbereidingsperiode aan zich en aan elkaar verbindt. Ze vraagt zich wel af of ze de jeugd wel zal gaan bereiken, zowel als deelnemer als bezoeker. De ticketprijs is voor jongeren aan de hoge kant. Zij verwacht in de evaluatie specifieke aandacht voor het bereik van deze doelgroep. De commissie adviseert mogelijkheden te onderzoeken om jonge bezoekers te bereiken via jonge deelnemers.

Redelijk aanvraagbedrag

De commissie vindt het aanvraagbedrag redelijk op de totaalbegroting. Gezien de uitdagende begroting, waarbij veel verschillende partijen financieel betrokken worden, ziet zij een risico als bepaalde fondsen niet gegund worden. Welke consequenties heeft dit voor het project? Dit wordt onvoldoende duidelijk in het plan.

Bevrijding 's-Hertogenbosch Oktober 1944 *(werktitel)*

's-Hertogenbosch 28 maart 2018

Projectplan

3	1. AANLEIDING .
4	2. NIEUWE UITDAGING
4	3. 1944, AANSPREKEND MUZIEKTHEATER
	3.1. Deelnemers
	3.2. Audities
	3.3. Ondersteunende taken
	3.4. Studenten
	3.5. Professioneel Team
10	4. SAMENWERKING
11	5. IDEE & UITGANGSPUNTEN
	5.1. Verhaallijn
	5.2. Welsh Division
	5.3. Informatie en research
13	6. UITVOERING
	6.1. Video interviews
	6.2. Decor
	6.3. Muziek
	6.4. Het onderwijs als partner
	6.5. Geschreven en gesproken
15	7. ENKELE BIJZONDERE VERHALEN
	Age unknown
	Hé, daar loopt onze Piet!
	Granaatscherf in doosje
	Land of my Fathers
17	8. PRODUCTIE
	8.1. Productieteam
	8.2. Repetitieproces
	8.3. De voorstellingen
19	9. OVER DE MEIERIJ THEATERPRODUCTIES
	9.1. Meest recente productie: Het Narrenschip
	9.2. De organisatorische kracht van de Meierij
	9.3. De absoluut effectieve Marketing
22	10. MARKETING & PUBLICITIET
	10.1. De website
	10.2. Social Media
	10.3. Schrijvende pers
	10.4. Overige communicatiekanalen
	10.4. Flyers/affiche
24	11. SPONSORING
25	12. MONITORING & EVALUATIE
	12.1. Monitoring
	12.2. Voorbereidende fase
	12.3. De start
	12.4. Evaluatie
	12.5. Tijdlijn
29	13. AFSLUITEND

1

AANLEIDING

De Tweede Wereldoorlog ligt inmiddels ver achter ons. En het aantal mensen dat die oorlogsperiode zelf bewust heeft meegemaakt wordt almaar kleiner. Herdenken, en daarmee ook vieren, blijft echter onverminderd belangrijk. Herdenken en vieren spreekt mensen aan, ongeacht hun leeftijd, status, huidskleur, culturele herkomst, religieuze overtuiging of politieke voorkeur. Herdenkingen kunnen daarom een sterke bindende waarde hebben voor elke samenleving.

Het is belangrijk om te beseffen dat de vrijheid waarin we leven niet vanzelfsprekend is. Je er bewust van te zijn dat anderen zich voor onze vrijheid hebben ingezet en nog steeds inzetten, vaak met gevaar voor eigen leven. Vroeger én nu. Vrijheid is natuurlijk, maar niet vanzelfsprekend. Die vrijheid wordt nog dagelijks bevochten. Die vrijheid die moeten we koesteren. Met elkaar.

*Foto: Afdeling Erfgoed.
's-Hertogenbosch*

2

NIEUWE UITDAGING

De Meierij Muziektheater Producties (de Meierij) gaat in oktober 2019 de slag om 's-Hertogenbosch en de bevrijding op 27 oktober 1944, gedenken met een muziektheaterproductie.

De gebeurtenissen rond de bevrijding door de 53 Welsh Division kent vele verhalen welke voor een groot deel bewaard zijn gebleven. Deze bestaan uit foto- en filmmateriaal, kranten, dagboeken van bewoners en soldaten, verslagen van oorlogshandelingen en heroïsche verhalen van “gewone” burgers, die als verzetsstrijders een belangrijke rol hebben gespeeld tijdens deze dramatische gebeurtenissen.

In oktober 2019 zal met verschillende activiteiten en op initiatief van de gemeente 's-Hertogenbosch, speciale aandacht worden besteed aan de gebeurtenissen rondom de slag en bevrijding van de stad. Als onderdeel van het totale pakket herdenkingen ligt hier voor de Meierij de bijzondere en eervolle taak, om met behulp van de bewaard gebleven persoonlijke verhalen en documentatie, de bevrijding te verbeelden in een aangrijpend muziektheater document.

3

AANSPREKEND MUZIEKTHEATER

Als onderdeel van het totale aanbod van festiviteiten en herdenkingsmomenten in oktober 2019, wil De Meierij met deze productie bijdragen aan het bewustwordingsproces bij een zo breed mogelijk publiek en met name hiermee de jeugd aanspreken. Dit mede om reden dat veel van de mensen die een actieve rol hebben gespeeld in het verzet, tijdens de bezetting en de bevrijding van de stad, vaak jonge mensen waren. Was het spanning, de zucht naar avontuur, jeugdige naïviteit of een weloverwogen keuze om te strijden voor volk en vaderland?

Wat De Meierij hoopt te bereiken is dat ouders en jongeren van nu, hierdoor hun eigen bestaan met andere ogen gaan bekijken en wellicht leren van verhalen van weleer. Niet alleen van de ervaringen van mede leeftijdsgenoten uit die tijd, maar

ook als de ouders van de jonge mensen die hun leven al dan niet bewust in de waagschaal stelden.

Door het betrekken van jongeren zal een nieuwe dimensie aan de productie worden toegevoegd: hun kijk op de oorlog en bevrijding van de stad en de bewustwording van het feit dat deze prestatie door leeftijdsgenoten is geleverd kan zeker bijdragen aan bewustwording van wat vrijheid betekent. Vandaar ook dat wij grote waarde hechten aan samenwerking met deze groep jonge mensen.

3.1. Deelnemers

De Meierij investeert in talentontwikkeling en professionalisering van de deelnemers. Om dit te kunnen realiseren wordt er een lerende omgeving gecreëerd op organisatorisch en artistiek niveau, waarbij amateurs samen werken met professionals en waarin alle projectdisciplines en activiteiten aan bod komen.

Zoveel mogelijk mensen gaan we betrekken bij dit project. Niet alleen als spelers op het toneel maar ook in de periferie van het project waar op het gebied van de voorbereiding, proces en uitvoering, interessante uitdagingen liggen voor de gemotiveerde deelnemer.

Het hoogste haalbare artistieke en culturele niveau willen we bereiken door binnen de leeromgeving voor cast, koor en orkest naast reguliere repetities, deel- en individuele repetities te houden. Daarnaast voor de disciplines die zich op de achtergrond inzetten, zoals kleding, kap, grime, decor, etc. aandacht te besteden aan de speciale werkwijze binnen de theatrale vormgeving.

Enkele voorbeelden waaruit de lerende omgeving bestaat en wat maakt deelname voor de deelnemers van toegevoegde waarde:

❖ Productieteam en diverse disciplines

- Vanuit de eigen inbreng, expertise en ervaring wordt besproken waar de voorkeur ligt voor de uitvoering van de werkzaamheden.
- Hoe zie jij de samenwerking, met wie heb je te maken, wat zijn de gezamenlijke uitgangspunten en wat kan jij hierin betekenen. Iedere discipline heeft een coördinator of er wordt gezamenlijk een coördinator aangesteld.

- Hoe maak je met je team een actieplan waarin je beschrijft wat het doel is en evt. je doelgroep, op welke manier je gaat uitvoeren, wanneer je de actie start en afrond.
- Hoe vaak ga je overleggen, wat bespreek je dan. Hoe bewaak je de voortgang, wat doe je als er eventuele problemen zijn of onvoorziene situaties, hoe evalueer je het proces en de werkzaamheden.

❖ **De inzet van de zangcoach en muzikaal leider.**

- Welke manieren zijn er op je stem op te warmen, welke klanken zijn van belang en hoe kunnen deze harmonieus klinken. Er wordt geoefend met diverse zangtechnieken, het lezen van bladmuziek en de verschillende muziektermen; wat betekenen deze en hoe moet je dit zangtechnisch toepassen.
- Wat zijn jouw kwaliteiten, hoe kan je deze het beste inzetten en welke ideeën heb je hier zelf bij. Hoe kun je binnen jouw rol je stem het beste tot zijn recht laten komen en hoe kan je kleur, passie en ingetogenheid laten horen.
- Daarnaast de verschillende deelrepetities zoals sopraan, alt, tenor- en basrepetities en solisten repetities. Wat is van belang bij de koorzang en waar moet je op letten als je solist bent.

❖ **Spel deelrepetities en dramaturgie voor kleine scènes en de individuele speler.**

- Hoe verdiep je je in een rol, hoe leer je je tekst uit je hoofd en beeld je de emoties en het karakter van jouw personage zo goed mogelijk uit.
- Wat kan jouw eigen inbreng zijn, kun je zelf je rol invullen en wat betekent jouw rol in relatie tot de medespeler(s) en de groep.
- Deelnemers leren zich te concentreren, improviseren en vrijer te spelen en te bewegen. Ze leren het publiek te bereiken met het spel, door emoties over te brengen en bewust te zijn dat iedereen je kan zien, ook al lijkt je rol nog zo klein.

❖ **Kostuums ontwerpen en stylen**

- Hoe worden ontwerpen gemaakt van werktekeningen, welke materialen gebruik je hiervoor. Hoe maak of vermaak je kledingstukken, je leert de

ambachtelijke technieken.

- Waar moet je op letten als je gaat stylen, als je gaat werken met bestaande kleding
- Hoe zorg je voor kleding die past bij een personage. Hoe ga je je verdiepen, welke ideeën heb je en waar let je op.

❖ **Grimeren, een gezichtsverandering creëren**

- Hoe kan je subtiel of op een spectaculaire manier iemand een gedaanteverandering geven zodat de acteur zich beter in kan leven
- Welke materialen moet ik gebruiken om op de juiste manier de belichting te accentueren en hoe zorg ik voor dat de make-up ook achterin de zaal nog te zien is
- Welke ideeën heb jij om een bepaalde groep mensen de uitstraling te geven die bij de rol past

De ervaring leert dat samenwerking tussen professionals en amateurs een lerende situatie creëert. Het biedt voor beide partijen kansen, zorgt voor inspiratie en creëert bijzonder vormen van betrokkenheid. Elke deelnemer is een liefhebber, een supporter van het theater. We zorgen er daarom voor dat deelnemers vanuit alle disciplines gezien worden en ruimte krijgen vanuit hun eigen rol, zodat zij zich mede-eigenaar voelen van het project. Met deze werkwijze biedt De Meierij een intensieve kunst en cultuur beleving en willen hiermee een blijvende interesse opwekken voor muziektheater.

Belangstellenden worden een jaar vóór de uitvoeringen uitgenodigd om deel te nemen aan audities. Voor verschillende onderdelen van de productie worden mensen uitgenodigd te reageren; als vrijwilliger achter de schermen, als muzikant, in het koor, acteur of actrice voor spel en/of dans. De uitnodigingen worden gepubliceerd in regionale dag- week- en maandbladen, op onze website en op de Facebookpagina van De Meierij en via de communicatiekanalen van de betrokken onderwijsinstellingen, bureau Babel en afdeling Erfgoed.

Totaal zullen er een ongeveer 200 deelnemers betrokken zijn bij deze productie. Onder de onderdelen 4.2 Audities, 4.3 Ondersteunende taken en 4.4 studenten, wordt dit aantal onderverdeeld.

3.2. Audities

Uit ervaringen met eerdere audities rekenen wij op zo'n slordige 300 aanmeldingen waaruit uiteindelijk en na wellicht meerdere selectierondes, de deelnemers zullen worden geselecteerd.

De audities zullen bestaan uit drie onderdelen:

- ❖ **Een vooraf gestelde zang- en spel opdracht.** De auditanten krijgen per kerende mail de opdrachten binnen en kunnen zich hierop voorbereiden. De audities zullen altijd in groepsverband plaatsvinden.
- ❖ **Een improvisatie onderdeel.** Auditanten krijgen tijdens de auditie theateropdrachten en gaan deze in groepsverband uitwerken en presenteren.
- ❖ **Dans en beweging.** Met de auditanten die zich hebben opgegeven voor dans wordt een aparte selectie gehouden met een intensieve dans- en bewegingsopdracht.

De auditiecommissie bestaande uit de regisseur, dramaturg, muzikaal- en artistiek leider en choreograaf zijn verantwoordelijk voor de creatieve selecties.

100 deelnemers worden kort na de auditieronden geselecteerd voor de disciplines spel, zang, dans, koor en orkest.

Een deel van de cast wordt meteen na de audities geselecteerd, de overige selectie van de cast vindt gaandeweg het repetitieproces plaats.

De productie leider is verantwoordelijk voor het correcte verloop van het proces en de administratieve afhandeling van het een en ander. Verslaglegging en contact met de auditanten zal uitsluitend via deze persoon lopen.

3.3. Ondersteunende taken

Uiteraard zijn er ook auditanten die ondersteunende taken ambiëren. Deze selectietaak rust op de schouders van de productieassist die uit het aanbod de meest passende teams samenstelt. Het betreft de uitvoerende taken zoals productie, decor/rekwisieten bouw, facilitair, kap/grime, kleding, techniek,

fotografie, public relations en onderhoud communicatieplatforms. Voor deze ondersteunende taken zijn ongeveer 70 mensen nodig.

3.4 Studenten

Studenten van het Koning Willem 1 College in 's-Hertogenbosch zullen worden betrokken bij de voorbereidingen en de totstandkoming bij de audiovisuele onderdelen van de productie.

Gebaseerd op een of meer verhalen zullen ook studenten van de Avans Hogeschool Media-opleiding concepten ontwikkelen en worden uitgedaagd om een of meerdere scenes creatief vorm te geven.

Voor verder uitleg over de deelname van de studenten zie onder 7.4 Het onderwijs als partner. Totaal zullen ongeveer 30 studenten en enkele docenten van verschillende afdelingen betrokken worden.

3.5. Professioneel team

De Meierij creëert nieuw werk voor de professionele krachten werkzaam in de theaterwereld. Deze vakmensen worden door De Meierij ingehuurd om te kunnen investeren in talentontwikkeling en professionalisering van de deelnemers.

Het is altijd onze doelstelling geweest om professionals marktconform te belonen. Echter is dat niet altijd mogelijk. Sterker nog vaak zal het bestuur om de tafel moeten om een aangepaste honorering over een te komen. Immers een dergelijke productie is voor een groot deel afhankelijk van subsidiegelden en sponsoring vanuit het bedrijfsleven. Gelukkig zijn overwegingen om deel te nemen in dit project niet alleen een financiële afweging maar wordt echter ook gezien als een absoluut creatieve uitdaging voor het team.

Daarbij is de unieke samenwerking waarbij er gebruik gemaakt wordt van elkanders expertise en de inbreng van de deelnemers, een uitdaging om het eindproduct absoluut hoogwaardig te laten zijn. Het team stelt zich hierbij kwetsbaar op.

Om dit te illustreren hierbij kort het voorbeeld van samenwerking tussen de verschillende creatieve disciplines bij Het Narrenschip waarbij de scriptschrijver met de idee kwam om met het verhaal het publiek een spiegel voor te houden werd besproken en werd doorgevoerd in het decor wat bestond uit een scheepsvorm in het midden van de vloer met aan weerskanten het publiek. Men zag elkaar dus door het decor heen zitten. De cast heeft ideeën aangedragen om het publiek aan beide kanten van het schip mee te nemen in het spel en de muziek.

4

SAMENWERKING

Voor 1944, bevrijding 's-Hertogenbosch, wordt door De Meierij de samenwerking gezocht met diverse organisaties die op verschillende niveaus een bijdrage kunnen leveren. Het gaat hier om extern project partnership.

- ❖ **Programma team Bevrijding 1944** in samenwerking met de gemeente 's-Hertogenbosch, afdeling Erfgoed, diverse heemkundekringen, Oranjeverenigingen, Gemengd koor, harmonieën, het leger en musicalvereniging Empel, wordt een divers weekprogramma opgesteld.
- ❖ **Jan de Wit, afdeling Kabinetszaken gemeente 's-Hertogenbosch** is vanwege zijn archief, connecties en expertise op het gebied van de oorlogs- en bevrijdingsperiode een belangrijke bron in de start van het proces.
- ❖ **Theater aan de Parade** door vertrouwen in de realisatie is de samenwerking gestart zodat de uitvoeringen in het Stadstheater mogelijk

kunnen worden gemaakt.

- ❖ **Erfgoed 's-Hertogenbosch** een belangrijke partner voor de historische en inhoudelijke informatie, daarnaast de communicatieve en educatieve ondersteuning.
- ❖ **Gebruikmaking van netwerken**, in Wales met bevrijders, familie en enkele dorpen van de bevrijders, enkele Bosschenaren die onderdeel zijn van de verhalen
- ❖ **Oranjeverenigingen en Heemkunde Kringen** in de dorpen die onder de gemeente 's- Hertogenbosch horen, zoals Nuland, Vinkel, Rosmalen en Engelen. Samenwerking in historische kennisdeling en beschikbaar stellen van materialen/rekwisieten.
- ❖ **Canon Nederland** gesprekken zijn gaande om te kunnen voorzien en adviseren in presentatietechnieken en fotoprints. Faciliteren in hardware; beamers en camera's.
- ❖ **Gastvrij 's-Hertogenbosch:** deze City Marketing vrijwilligers organisatie zullen voor de verspreiding van flyers zorgen voor de theaterproductie en de overige activiteiten die plaats gaan vinden. Op deze manier worden zowel bewoners als toeristen geïnformeerd.
- ❖ **Bosch Decor Collectief:** een groep vrijwilligers en theaterliefhebbers bieden als bouwteam de kans aan amateurproducties om in samenwerking decors te bouwen. Zij zullen ook een belangrijke rol spelen tijdens de uitvoeringen met het changeren van de decorstukken en rekwisieten.

5

IDEE EN UITGANGSPUNTEN

De Meierij wil met deze muziektheaterproductie een verhaal brengen over de bevrijdingsperiode. Gedramatiseerd uiteraard maar met respect voor de historische feiten, zal er een productie worden gerealiseerd waarbij we de persoonlijke getuigenissen van mensen verbeelden.

5.1. Verhaallijn

Een begrafenis in de buurt van Swansea. De wind geselt de Pembrokeshire Coast. Er staan mensen aan het graf van Owen Butcher: een held! Een van de laatste overlevende van de groep jonge kerels die ons destijds bevrijdden.

Een doordeweeks dag in Den Bosch. De wind waait over de markt en verkoelt de

gedachtegang van een door lokale mensen omringde oude Bosschenaar. Het is 75 jaar geleden dat die jongens hier Den Bosch in paradeerden.

De Bosschenaar vertelt over toen...

Vanuit zijn vertelling gaan we met een onzichtbare verbindingslijn contact maken met het dagelijks leven in de bezettingstijd, de bevrijding en de wederopbouw. Kleine verhalen van Joodse burgers, gewone burgers in het Verzet, enkele burgerslachtoffers en de militaire bevrijders.

Wie waren deze mensen en wat is hun verhaal? Wat dreef hen om te doen wat er in hun ogen gedaan moest worden?

5.2. Welsh Division*

Soldaten van met name de 53 Welsh Division* hebben gevochten voor onze vrijheid en daarbij hun eigen leven geofferd; hierbij lieten 253 burgers en 145 militairen het leven (Bron: Bossche Encyclopedie)

Voor wat betreft de soldaten van de 53 Welsh Division waren dit vooral jonge jongens, soms erg jonge jongens.

(*) Er zijn nog enkele bevrijders in leven waarvan de jongste momenteel 92 jaar is, enkelen hebben een biografie geschreven. Hierin is opmerkelijk dat Den Bosch, slechts een klein onderdeel van de hele opmars van het bevrijdingsleger, steeds nadrukkelijk wel wordt genoemd, weliswaar vanuit militaristisch perspectief.

5.3. Informatie en research

Het moge duidelijk zijn dat, gezien de hoeveelheid informatie die bewaard is gebleven dat er een selectie zal moeten worden gemaakt en vervolgens zal moeten worden samengesmolten tot een aangrijpend muziektheater document.

Onontbeerlijk in de research over dit onderwerp is de kennis van Jan de Wit, werkzaam bij de gemeente 's-Hertogenbosch en in het verleden nauw betrokken bij herdenkingen. In nauwe samenwerking met hem wordt een selectie van diverse aangrijpende gebeurtenissen samengesteld en vanuit verschillende gezichtspunten een passend totaalbeeld gevormd.

Daarnaast zijn natuurlijk de archieven van Erfgoed 's-Hertogenbosch een waardevolle bron voor, niet alleen foto- en filmmateriaal maar ook als bewaarder van de vele geschreven verslagen van de gebeurtenissen en dagboeken.

6

UITVOERING

Op basis van deze rijke bron van informatie zullen we totaal 18 scènes vorm gaan geven. Daarbij hebben wij als uitgangspunt gekozen om gebruik te maken van foto, film, animatie, video- interviews en andere moderne multimediale technieken en platforms. We streven hierbij naar een verantwoorde mixed van bovengenoemde moderne technieken met de wat meer "ambachtelijke" theatervorm met spel, dans en muziek, licht en geluid.

De verhalen vormen de basis van de verhaallijn en worden gevisualiseerd en verbeeld met aandacht voor de overgangen. Kortom wij streven een spektakel na, echter met respect naar het onderwerp.

Het kan zeker voorkomen dat we voor het verbeelden van de afzonderlijke verhalen daar waar nodig, externe deskundigheid moeten inhuren. Dit wordt bepaald tijdens het creatief proces. Een en ander zal natuurlijk worden getoetst aan de haalbaarheid ervan waarbij ook andere dan alleen creatieve afwegingen uiteindelijk zullen worden afgewogen. De beslissing wordt uiteindelijk door van de productieleiding genomen.

6.1. Video interviews

Wij gaan opnames maken in Wales, waar we de nog in leven zijnde getuigen graag willen ontmoeten om vragen te stellen over hun belevenissen tijdens de slag om 's-Hertogenbosch. Aan de hand van fotoalbums en andere zaken willen het beeld vastleggen van de jonge mensen die hier hebben gestreden. Wat waren dat voor mensen, wat deden ze en waarom hebben ze besloten om in een ander land hun leven in de waagschaal te leggen?

Niet alleen in Wales, maar ook uiteraard de Bosschenaren worden gefilmd die de bevrijding van nabij hebben meegemaakt en nazaten die kunnen vertellen over hun (groot-) ouders.

6.2. Decor

Een beweegbaar decor met projectiemogelijkheden wordt de basis waarin de scènes zich afspelen.

We zullen hiervoor met projecties de foto's en video op verschillende formaten en achtergronden tonen. Mixed media op changeerbare decorstukken, breed inzetbaar en geschikt zowel voor kleine als grote scènes.

De verplaatsbare decorstukken zullen bekleed zijn met stadse aangezichten en in combinatie met elkaar de achtergrond vormen bij de verschillende scènes. Het beeld per scène wordt gecomplementeerd met kleinere decorstukken en rekwisieten bijvoorbeeld als huiskamerinrichtingen voor "in huis" scènes.

6.3. Muziek

Speciaal voor deze productie worden ongeveer 20 muziekstukken gecomponeerd. Uiteraard met invloeden van de muziekstijlen en genres uit de jaren 40.

Geïnspireerd op de traditionele muziek uit Wales en muziek welke tijdens de oorlogsjaren populair was in bezet Nederland, gaat de componist aan het werk om unieke composities voor deze productie te schrijven. Uiteraard zal een volledig orkest deel uit maken van het geheel en zeker ook zichtbaar zijn op de Bühne.

Ook wordt de mogelijkheid onderzocht of er samen gewerkt kan worden met artiesten uit Wales zodat die op de een of andere manier kunnen participeren in de voorstellingen.

6.4. Het onderwijs als partner

Op voorhand zijn wij hiervoor in gesprek met enkele onderwijsinstellingen (Avans Hogescholen, AKV en Koning Willem 1 college) voor samenwerking. Uiteraard is De Meerij eindverantwoordelijk en bepalen wij samen met de onderwijsinstelling of het geleverde werk voldoende kwaliteit in zich draagt om in de productie te worden opgenomen.

Zo onderzoeken wij momenteel of ook een verhaal geschikt zou kunnen zijn om in animatie te worden gepresenteerd. Studenten van de Avans Hogeschool zouden op basis van een verhaal zelfstandig een concept kunnen ontwikkelen,

vormgegeven uitvoeren in animatie. Interessant is te zien hoe de oorlog wordt gezien door de ogen van jongeren.

Met docenten van het Productiehuis van het Koning Willem 1 College zijn inmiddels de ideeën besproken. Het lijkt ons boeiend om een van de verhalen volledig vrij te laten interpreteren door studenten. Eén verhaal op veel verschillende manieren verteld en vormgegeven. Voorafgaand aan de voorstelling willen we de resultaten exposeren tijdens de voorstellingen of in de week van de herdenking elders in Den Bosch.

Daarnaast wordt samen met het Impresariaat Theater van het Koning Willem 1 college een plan ontwikkelt om de studenten van deze afdeling een rol te geven in het productieproces (opzet, teamvorming, regie) en in deelname in de uitvoering.

6.5. Geschreven en gesproken

Er wordt een uitgebreid programmaboek samengesteld waarin de verhalen staan opgeschreven. Voorafgaand aan de voorstellingen bieden we sprekers een podium om vanuit de eigen specialisatie te spreken over deze tijd. Bijvoorbeeld over de betekenis van bevrijding en vrijheid, of anderszins over Carnaval vieringen tijdens de oorlog.

7

ENKELE BIJZONDERE VERHALEN

Age Unknown

In de ramen van het stadhuis staan de 146 namen van de gesneuvelde Welshmen gegraveerd. Twee soldaten zijn niet hierbij niet bij naam genoemd maar vermeld als 'age unknown'. Later bleek dat een van hen een jongen van 16 jaar was. Hij had zich aangemeld bij het leger en zich hierbij ouder voorgedaan. Het leger heeft dit niet verder geverifieerd en later ook niet verder genoemd vanwege gezichtsverlies voor de legerleiding. Zijn jonge leven is op 16 jarige leeftijd opgehouden te bestaan, gesneuveld in Den Bosch.

Hé, daar loopt onze Piet

Piet groeide op zonder moeder, hij woonde in de Hinthamerstraat met zijn vader. Ze huurden daar een kamer. Piet bleek een avonturier en voor 'd'n duvel nie

bang' en nam dienst in het Amerikaanse leger, later het Engelse. Toen hij Den Bosch binnentrok liep hij langs zijn eigen huis in de Hinthamerstraat.

"We zagen Piet met de Engelsen meelopen, we riepen nog; *Hé, daar loopt onze Piet!*"

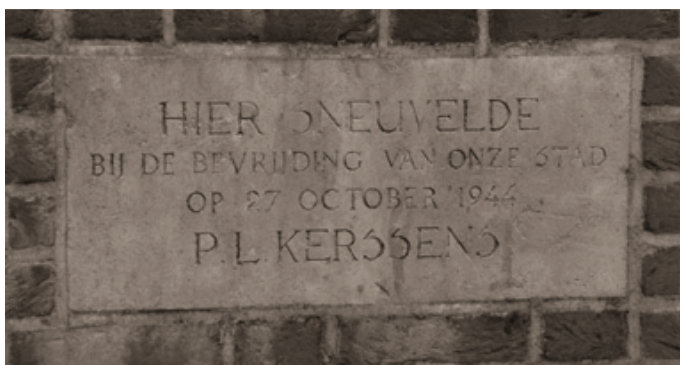

Foto: Paul Moerenhout

Piet sneuvelt op 27 oktober 1944 als hij probeert een Engelse gewonde soldaat in veiligheid te brengen. 23 jaar oud pas.

Granaatscherf in een doosje

Toon Kroon (14 jaar) werd getroffen door een granaat toen hij zijn vader de huissleutels wilde brengen. Vader en zoon werden getroffen en soldaat Bill Allen (53 Welsh Division) schoot hen te hulp en bracht vader en zoon naar een hulppost.

Vele jaren na de oorlog bleek ineens dat Bill Allen op zoek was naar Toon. "We hebben elkaar wonderwel weer ontmoet en ik ben in 2006 ook in Wales bij hem op bezoek geweest. Héél bijzonder was dat. We hebben hem een horloge cadeau gedaan en voor zijn vrouw een gouden ketting gekocht. Wel jammer dat

Foto: Sandra Peerenboom

ik geen Engels spreek. Ik kom niet verder dan 'yes' en 'no'. Maar er was een tolk bij. Dat scheelt een beetje. Toch zou je het liefst zelf van alles willen vertellen."

Toon bewaart een van de granaatscherven die de doctoren uit zijn lichaam haalde in een petrischaaltje met deksel.

Land of my Fathers

Wat absoluut niet mag ontbreken in de voorstelling is het volkslied van Wales. Op de een of andere manier gaan we dit inpassen in de productie als eerbetoon aan de bevrijders van onze stad. Gearrangeerd en verweven.

8

PRODUCTIE

De noodzakelijke kennis en ervaring op het gebied van productieleiding en organisatie is sinds 1987 ruimschoots aanwezig binnen De Meierij. Zij vormen de centrale kracht tijdens het proces; zij beheren en beheersen elk aspect in de verschillende stadia richting uitvoering.

De Meierij maakt graag gebruik van expertise waarmee in het verleden tijdens andere projecten ook succesvol is samengewerkt. "Never change a winning team" is het motto, vandaar dat zoveel mogelijk wordt teruggegrepen op vertrouwde deskundigheid.

Er wordt gewerkt volgens een horizontale hiërarchie, wat zo veel betekent dat er gezamenlijk wordt opgetrokken richting een succesvol resultaat. Inbreng vanuit ieders vakgebied maakt dat gedurende het proces continue de kwaliteit wordt gemonitord door het complete team.

De regisseur zal ook niet alleen beslissingen nemen maar neemt de invloeden van de collega's en deelnemers mee te nemen in het ontwikkelen van de scènes. Ideeën en voorstellen worden regelmatig en onder leiding van het productieleider besproken.

8.1. Productieteam

- ❖ **Mieke van Opstal** productieleider en algemeen coördinator
- ❖ **Jessie Appel** productieassistente

- ❖ **Peter van Aar** scriptschrijver, regisseur
- ❖ **Dorette Ploegmakers** regieassistente
- ❖ **Tom Löwenthal** componist en muzikaal leider
- ❖ **Joep van Opstal** initiatiefnemer en scriptschrijver, artistiek coördinator, ruimtelijk vormgever, multimedia- en videoproducent, ontwerper
- ❖ **Marc van Mil** coördinator orkest en overige muziekgroepen
- ❖ **Patricia Wilbert** choreograaf
- ❖ **Marie Louise van der Els** kledingontwerper, adviseur en styliste
- ❖ **Huib Burmanje** theaterkapper
- ❖ **Maaïke Diebels** grimeuse
- ❖ **Frank Ijpelaar** creatief adviseur, procesbegeleider
- ❖ **Paul Brantz** creatief- en logistiek adviseur

Het team wordt in een later stadium in het proces wanneer gewenst uitgebreid met deskundigheid vanuit andere disciplines.

De ervaring leert dat de ontwikkeltijd van een muziektheaterproject minimaal anderhalf jaar in beslag neemt. Van conceptontwikkeling, synopsis en script, tot audities en repetities zijn intensieve stadia. Daaraan parallel ook een huisstijl, decors, website, het programmaboekje, flyers en affiches moeten worden ontworpen. Ook de marketing activiteiten moeten worden ontwikkeld om aspirant bezoekers te enthousiasmeren.

De Meierij heeft in eerdere producties ook een online reserveringssysteem laten bouwen waarbij een groot deel van de kaartverkoop geautomatiseerd verloopt.

Zie voor meer info: Hoofdstuk 12, Monitoring & Evaluatie

8.2. Het repetitieproces

Het repetitieproces start in januari 2019 met een kick-off en duurt 10 maanden. Script, decorontwerpen en het grootste deel van de muzikale composities zijn dan gereed en het productieteam heeft alle facilitaire voorbereidingen getroffen.

De repetities worden een of twee keer per week gehouden in twee verschillende zalen. Dit is afhankelijk van de periode in het proces en het samenbrengen van de diverse disciplines zoals zang, spel, dans en orkest in werkweekenden en doorlopen.

8.3. De voorstellingen

Er worden vier voorstellingen gehouden in het Theater aan de Parade van 24-10-2019 tot en met 27-10-2019. Drie avondvoorstellingen en een middagvoorstelling.

Het Theater aan de Parade biedt plaats aan 800 bezoekers. Gebaseerd op ervaringen uit het verleden gaat De Meierij er van een gemiddelde bezetting van 90%. Dit betekent dat wanneer er ook verrekeningen plaats moeten vinden vanwege speciale afspraken met bijvoorbeeld uitkoop, kortingen en aanbiedingen, gerelateerd aan de gereduceerde opbrengst hiervan, er een bezettingsgraad gelijk aan 80% moet worden gehaald. Op basis van deze 80% worden de opbrengsten berekend.

9

OVER DE MEIERIJ THEATERPRODUCTIES

Op 20 augustus 1984 is De Meierij opgericht onder de naam Opera-, Operette- en Musicalgezelschap De Meierij. In 1994 werd besloten dat deze naam niet meer geheel lading dekkend was, de laatste jaren was er namelijk geen sprake meer van opera of operette. Om de vereniging meer toekomstbestendig te maken werd gekozen voor Muziektheatergezelschap de Meierij. Vanaf 2014 is de verenigingsvorm gewijzigd in een stichting; Stichting De Meierij Theaterproducties (De Meierij).

De Meierij streeft naar verrassende muziektheatervormen in uitvoering, locatie en stijl en creëren door locatie- en decorkeuzes een hoge mate van publieke betrokkenheid.

Doelstelling/Missie

De Meierij Theaterproducties biedt een platform voor medewerkers om een belangrijk onderdeel te zijn bij de totstandkoming van een theaterproductie en

biedt amateurs en jong talent uit de gemeente 's-Hertogenbosch en regio een podium. Er wordt een klimaat gecreëerd waar artistiek talent zich kan ontwikkelen en biedt kansen voor elke leeftijdsgroep om zich te ontwikkelen en hun vaardigheden te presenteren aan een groot publiek.

9.1. Meest recente productie: Het Narrenschip

De Meierij brengt regelmatig theaterproducties op de planken en door de immer hoogwaardige kwaliteit en toegankelijkheid voor een breed publiek, zijn zij inmiddels een begrip geworden in 's-Hertogenbosch en omgeving.

Zo ook met de meest recente productie “Het Narrenschip”. Een spektakelstuk in het kader van de herdenkingen rond de sterfdag van Jheronimus Bosch. Een absoluut muziektheater hoogtepunt welke in de pers lovende kritieken heeft opgeleverd.

“Met deze productie heeft De Meierij Theaterproducties beslist de top gehaald. Het zal moeilijk worden een volgende keer dit te kunnen evenaren!”

“Kortom het was een spektakel waar uiteraard, zoals Jeroen Bosch dat deed, een verhaal in zit. En je kwam al ogen tekort!!”

Bron: Bastion Oranje

In de aanloop naar de première is er vanuit de schrijvende pers veel aandacht besteed aan deze productie wat heeft geresulteerd in 9 volledig uitverkochte (!) voorstellingen in het JBAC.

“Narrenschip van Jeroen Bosch monsterproductie:

DEN BOSCH - Het Narrenschip ligt op koers. De repetities van theatergezelschap De Meierij zijn in volle gang. Een ware monsterproductie voor het Bossche gezelschap dat in 2011 hoge ogen gooide met ‘De Marskramer’.”

Bron: Brabants Dagblad

“Tijdens ‘Het Narrenschip’ krijgt het publiek als het ware een spiegel voorgehouden waarin ze haar eigen menselijke zwaktes en dwaasheden kan zien. Spectaculaire en kolderieke momenten worden afgewisseld met verstilde, ontroerende momenten.”

Bron: TV73

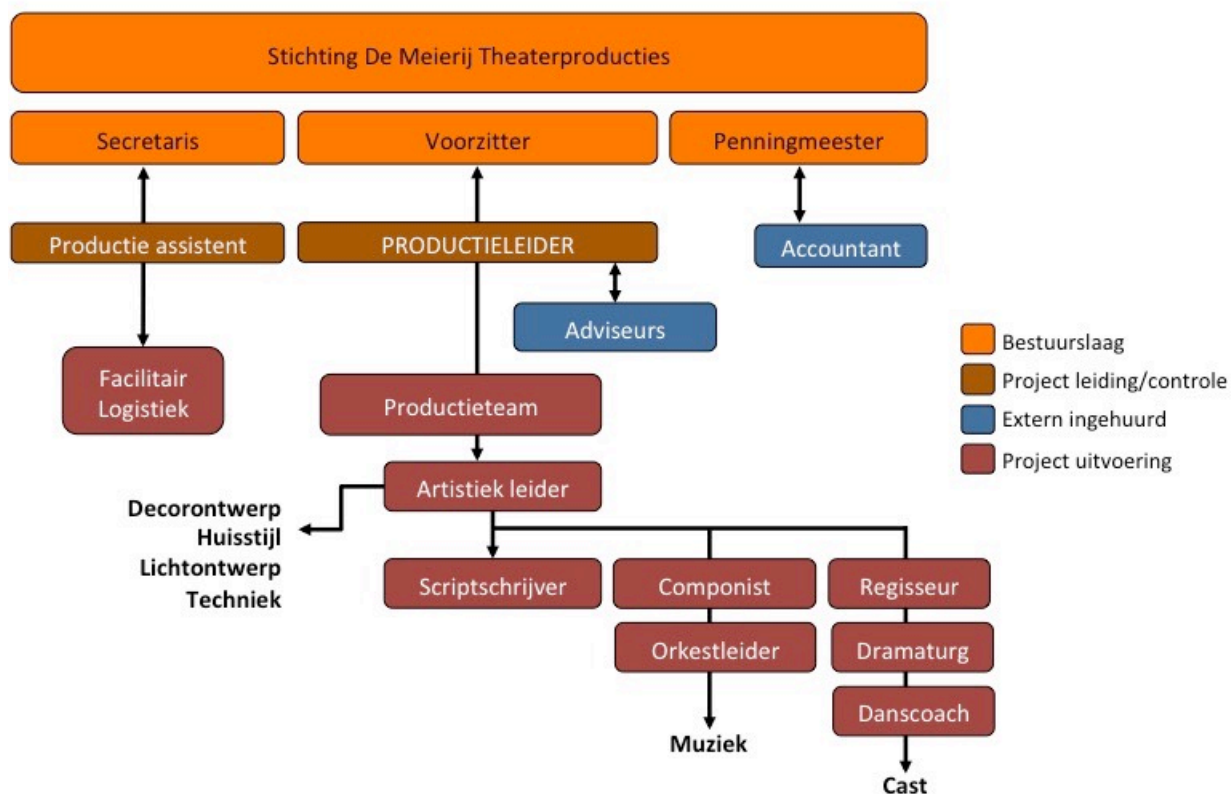
9.2. De organisatorische kracht van de Meierij

De organisatie van De Meierij is compact en efficiënt te noemen. De basis van de logistiek ligt voornamelijk bij de productie leider en de assistent. Daarbij wordt deze bijgestaan door twee ter zake kundige adviseurs op theater gebied. Deze beide personen staan buiten de organisatie om onafhankelijk te kunnen adviseren. Ervaringen uit het verleden hebben geleerd dat deze vorm het beste rendeert: korte lijnen, snel reageren op veranderende situaties en oplossingsgericht handelen.

Hieronder de bestuursstructuur van De Meierij Theaterproducties.

9.3. De absoluut effectieve Marketing

Door effectieve marketing scoorde de website van de Meierij in Google gezocht op “Narrenschip” of gerelateerd hieraan een **100% score (!)** in de zoek resultaten. Een eerste plaats, zelfs boven alle historische resultaten en combinaties met Jeroen Bosch. Een absoluut record voor wat betreft hits voor de website, het belangrijkste platform waar ook de kaarten digitaal konden worden besteld, afgerekend en elektronisch konden worden gedownload.

10

MARKETING EN PUBLICITEIT

Aangezien deze productie een onderdeel is van een brede aandacht voor deze herdenkingsperiode zullen we voor een groot deel meeliften op de publiciteitscampagnes welke door de gemeente worden geïnitieerd. Ook zullen we meegenomen worden in de programmering en publiciteit van het Theater aan de Parade.

Op eigen initiatief ontwikkelen daarnaast nog een passende huisstijl, poster en flyers die we via onze eigen kanalen gaan verspreiden. Naarmate de premièredatum nadert zullen de aandachtmomenten via de hieronder genoemde media worden geïntensiveerd.

10.1. De website

In algemene zin zal de website van De Meierij een waardevolle informatieplatform zijn waar geïnteresseerden regelmatig op terug zullen keren. Door frequente updates en nieuwsvoorzieningen zal deze in de zoekmachine ranking sterk stijgen*.

(*) De website zal een actieve rol gaan spelen als platform waarop berichten worden gepubliceerd; frequent en inhoudelijk informatief. Daarnaast zullen op diverse momenten in het productieproces korte videoboodschappen en/of interviews worden gepubliceerd.

10.2. Sociale Media

Een Facebookpagina voor de productie Bevrijding 's-Hertogenbosch oktober 1944 wordt ingericht, waarvoor een editor verantwoordelijk wordt gemaakt. Door berichten hierop zal het evenement een nog bredere naamsbekendheid krijgen.

10.3. Schrijvende pers

In verband met de nodige aandacht vooraf aan de evenementen zullen bijvoorbeeld de landelijke pers, de Bossche omroep, Brabants dagblad, Bastion Oranje en de overige pers in omliggende dorpen en steden hier aandacht aan besteden.

Daarnaast wordt de voortgang van de productie, de audities, de kick-of, interviews met spelers etc. gevolgd. waarbij enkele malen een perspresentatie wordt gehouden.

Er wordt bijvoorbeeld een perspresentatie georganiseerd waarbij schrijvende pers (kranten, websites en andere media) wordt uitgenodigd om decorstukken en kostuums te bekijken, het naaiatelier te bezoeken, een gedeelte van de regie- en zangrepetitie bij te wonen, het orkest in oefening bijeen te zien. Kortom een compleet plaatje van de productie in wording. Uiteraard zijn de productie leider, regisseur, decorontwerper, componist en scriptschrijver bij deze presentatie aanwezig.

10.4. Overige communicatiekanalen

❖ Bureau Babel

- Cultuurmarkt: de Cultuurmarkt is de plek voor uitwisseling van educatief aanbod tussen culturele organisaties, kunstenaars en onderwijs. Hier gaat ook De Meierij zich presenteren.

- Babelnet kalender: een kalender die wordt opgezet en onderhouden door scholieren waarop de verschillende evenementen of bijeenkomsten voor het schooljaar worden bekendgemaakt en beschreven.
- ❖ **Afdeling Erfgoed** is in het kader van de educatieve onderdelen betrokken en ondersteunt ook in de communicatiemogelijkheden.
- ❖ **Onderwijsinstellingen** de betrokken onderwijsinstellingen adviseren in mogelijkheden om jongeren te informeren en interesseren voor productiedeelname en als toeschouwer.

10.5. Flyers/affiches

Voor de première van de productie zullen er verspreid door de stad en met name aan de uitvalswegen rond 's-Hertogenbosch, op de reclameborden affiches worden geplaatst met de aankondiging van het spektakel.

5.000 Flyers en 500 affiches worden begin september 2019 geplaatst langs de toegangswegen richting het centrum en verspreid in de openbare gebouwen, horeca, winkels en VVV-kantoor. Vanaf twee weken voor de uitvoering worden de flyers door de hele stad uitgedeeld door de globaal 150 city marketing vrijwilligers van Gastvrij 's-Hertogenbosch.

11

SPONSORING

De Meierij heeft in het verleden spectaculaire producties weten te realiseren met relatief bescheiden budgetten. Elk project heeft daarbij ook nog eens een positief saldo in de boeken laten zien. Uiteraard en daar waar het gaat om verkregen subsidies heeft De Meierij ook regelmatig overschot terugstort in de kas van de verstrekker.

Een andere bron van inkomsten zijn de advertentie inkomsten van advertenties geplaatst in het programmaboekje. Vaak van kleinere sponsors die De Meierij een warm hart toedragen.

Naast de subsidie van de gemeente en enkele landelijke fondsen wordt er veel aandacht besteed aan lokale mogelijkheden en andere manieren om de productie financieel gezond te maken.

- ❖ **Lokale fondsen/stichtingen**
- ❖ **Eigen bijdrage deelnemers**
- ❖ **Crowdfunding**
- ❖ **Lokaal bedrijfsleven**

Uiteraard speelt hierbij het bedrijfsleven een belangrijke rol. De Meierij Theaterproducties heeft in het verleden deze belangrijke groep op een andere manier weten te bereiken. Zo worden verschillende sponsorpakketten ontwikkeld welke zeer aantrekkelijk kunnen zijn voor de sponsor, zeker wanneer deze daarmee zijn relaties en/of personeel op een bijzondere theateravond kan trakteren. Als onderdeel van zo'n sponsorpakket kan de eigenaar/directeur de bedrijfsnaam aan een voorstelling koppelen.

Met het bedrijfslogo groot geprojecteerd op een projectiescherm houdt de directeur een welkomstwoord voorafgaand aan de start van de voorstelling.

Ook wordt de mogelijkheid geboden om een gepersonifieerd programma boekje te laten ontwerpen met op de achterkant een advertentie van het bedrijf en een voorwoord van de directeur zelf.

Vooralsnog worden er gesprekken gevoerd met de volgende partners:

- ❖ **Canon Nederland:** voorzien en adviseren in presentatietechnieken en fotoprints. Faciliteren in hardware; beamers en camera's.
- ❖ **Podium Gigant:** biedt korting aan op de huur van steiger materialen voor de decorbouw.
- ❖ **Avans hogeschool:** voorzien in diverse multimedia toepassingen.
- ❖ **Bosch Decor Collectief:** leveren techniek en expertise, decorbouw en zijn verantwoordelijk voor de changementen tijdens de voorstellingen.

MONITORING & EVALUATIE

Monitoring en evaluatie vindt plaats om inzicht te krijgen in de opzet en voortgang van het project en tijdig op de hoogte te zijn wanneer en waar moet worden bijgestuurd. Door regelmatig belangrijke feiten op een rijtje te zetten, houden we grip op het proces zodat de kans wordt vergroot dat het projectdoel

gehaald wordt. Daarnaast worden de bevindingen van de eindevaluatie gebruikt voor de opzet en eventuele optimalisatie van een volgende productie.

12.1. Monitoring

De Meierij heeft in het verleden spectaculaire producties weten te realiseren en zijn een betrouwbare partij gebleken. Aan het bestuur de taak om hierin zakelijk en afstandelijk de financiële en uitvoerende haalbaarheid van het project te bewaken. Het bestuur komt hiervoor iedere twee maanden bij elkaar.

Op bestuurlijk- en op productieniveau is er sprake van een financiële monitoring. Op basis van de subsidie- en sponsorbijdragen, de deelnamegelden en de te verwachten inkomsten van de recette, worden de uitgaven voortdurend getoetst aan de begrootte onderdelen om zodoende ook een financieel gezonde positie te behouden.

De te verwachten recette inkomsten zijn een reële verwachting op basis van de historie van De Meierij. Gemiddeld worden 80% van de entreekaarten verkocht zoals ook bij de uitvoering van De Marskramer en Het Narrenschip het geval is geweest.

12.2. Voorbereidende fase

Vanaf januari 2018 zijn enkele gesprekken gevoerd met dhr. Jan de Wit, de initiator van de totale manifestatie rondom de herdenking van de bevrijding van 's-Hertogenbosch. Dhr. de Wit heeft samen met de artistiek leider de verhalen verzameld, die de ingrediënten gaan vormen voor het script.

In deze periode zijn daarnaast diverse contacten gelegd en zijn er afspraken gemaakt met de eerder genoemde partijen zoals enkele bedrijven, het onderwijs, het programmateam en het Theater aan de Parade, de uitvoeringslocatie.

Het productieteam is in de voorbereidende fase diverse malen bijeen geweest om het plan over “De bevrijding 1944” te bespreken en in een ruwe vorm te gieten. Dit gaf voldoende input om een start te maken met het verhaal, het projectplan, de planning en de begroting. Het artistiek team gaat definitief van

start als er voldoende financieel draagvlak is en de verbeterpunten vanuit de evaluatie van de vorige productie zijn doorgenomen, afspraken zijn gemaakt en contracten zijn opgesteld.

12.3. De start

De werkzaamheden starten met het schrijven van het script, de ontwikkeling van de composities en het decorontwerp. Gedurende het eerste jaar zijn er maandelijks overlegmomenten met het productieteam om de vorderingen te bespreken, de planning en de taakverdeling te bewaken en bij te stellen. Van deze overleggen wordt een verslag en actielijst gemaakt zodat de betrokkenen op de hoogte zijn van de gemaakte afspraken.

Tevens wordt vanaf de start van het artistiek proces intensief contact onderhouden met Dhr. de Wit om de voortgang te bespreken.

Daarnaast worden de overige teams samengesteld, zoals het facilitair team, het kledingteam, het decorteam etc. Ieder team heeft een coördinator, welke deelneemt aan het productie-overleg. De verbeterpunten van de voorgaande productie meegenomen in de eerste bespreking van de teams en de taakverdeling vindt plaats. De gemaakte afspraken worden vastgelegd en daarnaast wordt tijdens het proces een verslag en actielijst gemaakt van de team overleggen, zodat de betrokkenen op de hoogte zijn, knelpunten door de coördinatoren worden gedeeld met in het productie-overleg en gezamenlijk kunnen worden opgepakt.

De Meierij Theaterproducties levert kwalitatief en artistiek gezien hoogstaande producties en zal deze standaard ook blijven handhaven. Dit vraagt een intensieve samenwerking met alle teams om elkaar scherp te houden en aan te vullen waar nodig. De expertise van professionals, de teams en de deelnemers wordt gebruikt om te verbeteren waar mogelijk. De hele procesvoering wordt nauwlettend gevolgd en bewaakt.

12.4 Evaluatie

Om een evaluatie goed te volgen wordt de beginsituatie vastgelegd en besproken in de teams. Hierin wordt zorgvuldig gekeken naar de planning, de afspraken en de facilitaire- en financiële middelen, communicatiemiddelen etc..

Naast de tussentijdse besprekingen wordt iedere twee maanden of eerder als nodig is, de achterliggende periode met de diverse disciplines, betrokkenen en teams geëvalueerd in het teamoverleg. Hierbij komen de genoemde onderdelen uit de beginsituatie opnieuw aan bod. Wat ging er goed en wat kon beter, zijn er onverwachte gebeurtenissen geweest en hoe ben je hier mee omgegaan etc. De bevindingen worden besproken in het productie-overleg en indien nodig worden de plannen, aanpak en taken bijgesteld om het proces te optimaliseren.

De productie leider houdt iedere twee maanden of eerder als noodzakelijk is, een tussentijdse evaluatie met de spelers, koor en orkest.

De volgende onderdelen komen aan de orde:

- ❖ **De sfeer;** de mogelijkheden voor eigen inbreng
- ❖ **De planning;** de repetities (vorm, frequentie), de doorlopen, ruimten
- ❖ **De materialen;** regie- en dansaanwijzingen, muziek
- ❖ **De communicatie** met het productieteam en de overige teams
- ❖ **De communicatie** via de mail, website, social media
- ❖ **De ontwikkelingen;** het leerproces
- ❖ **Wat nog ter tafel komt.**

Om het uiteindelijke resultaat van de uitvoeringen te meten wordt het publiek na afloop van de voorstelling schriftelijk of per mail om een reactie gevraagd m.b.t. de onderdelen kwaliteit, prijs, facilitair etc.

Na de eindevaluatie met de partners, teams en de deelnemers worden alle bevindingen samengevoegd in een eindevaluatierapport. Wat willen we uiteindelijk weten:

- ❖ **Het proces:** Wat ging er goed en wat kon er beter? Wat hebben we nodig om het volgende keer beter te doen?

- ❖ **De resultaten:** Heb we ons doel bereikt? In hoeverre heb we de doelgroep bereikt? Wat waren bijkomende uitkomsten? Wat waren de succesfactoren van het project die hieraan hebben bijgedragen?
- ❖ **Het projectteam, samenwerking met externe partijen:** Hoe was de samenwerking? Was er voldoende kennis, ervaring en competenties aanwezig?

De uitkomsten van dit rapport worden gebruikt om de legitimiteit van het project aan te tonen en te verantwoorden. Ook worden de uitkomsten gebruikt voor de opzet van nieuwe activiteiten en het verbeteren van het proces. Waarmee kan worden gesteld dat De Meierij Theaterproducties een lerende organisatie is.

12.5. Tijdlijn

Het gehele productieproces zal ruim anderhalf jaar in beslag nemen, zie hiervoor onderstaande tijdlijn.

Febr./mei 2018	Vorbereidingen in opzet, subsidies/sponsoring, partners
Juni/Aug 2018	Script, decorontwerp, start composities, voorbereiding audities, PR
Sept/dec 2018	Audities, samenstelling teams, kick-off voorbereiding
Jan/febr 2019	Kick-off, start repetities, uitwerking werkzaamheden teams
Mrt/Okt 2019	Repetities zang, spel, dans, orkest. Uitvoering kleding, decor
Oktober 2019	Voorstellingen

13

AFSLUITEND

De uitdaging voor De Meierij zit in de experimentele samenwerking; in de voorbereiding, het proces en uitvoering samen de deelnemers en met een veelheid aan organisaties.

Diverse disciplines leveren ook een bijdrage om een andere doelgroep te bereiken, zoals een grotere diversiteit van de deelnemers en bezoekers. Dit is

voor De Meierij een werkwijze die een nieuwe en andere aanpak vraagt, vandaar dat we onder andere ook adviseurs inzetten die vanuit de deelnemerskant het proces en de samenwerking begeleiden en bewaken. Door deze vernieuwende manier van werken krijgt de hele productie een extra lading met bijzondere elementen welke bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de stichting, het verstevigen van de maatschappelijke betrokkenheid en het vergroten van de bekendheid.

De Meierij Theaterproducties heeft voor wat betreft de aanpak van hun producties een wellicht bijzondere ontwikkelvorm gekozen. Het artistieke team werkt namelijk onderling nauw samen met respect voor elkaars inbreng en specialisatie. In het verleden zijn op deze manier verschillende succesvolle muziektheaterproducties ontwikkeld zoals Het Narrenschip en De Marskramer.

Ook bij deze nieuwe uitdaging gaan we de onderlinge discussie niet uit de weg en zoeken daarbij ook graag samenwerking met andere partijen die een wezenlijke bijdrage kunnen leveren aan de totstandkoming van dit aangrijpend theaterdocument.

	INKOMSTEN excl. Btw		UITGAVEN excl. Btw incl. onvoorzien	
Subsidies/fonds				
1944 project gemeente Den Bosch	€	15.000,00		
V-fonds	€	15.000,00		
VSB-fonds	€	15.000,00		
Cultuurfonds Den bosch	€	10.000,00		
Prins Bernhardfonds	€	5.000,00		
Kleine lokale fondsen	€	1.000,00		
	€	61.000,00		
Sponsoring/overige inkomsten				
Projectbijdrage deelnemers a 150,-	€	8.000,00		
Canon: camera's, schermen	€	5.000,00		
Advertenties	€	1.000,00		
Kleine sponsoren	€	1.000,00		
Crowdfunding	€	3.000,00		
Verkoop programmaboek a 2,-	€	2.000,00		
	€	20.000,00		
Recette				
kaartverkoop a 23,-	€	60.000,00		
	€	60.000,00		
Productieteam				
Scriptschrijver			€	5.000,00
Regisseur/dramaturg: 30 repetities, voorstellingen			€	11.000,00
Componist: 15 muziekstukken			€	11.000,00
Muzikaal leider orkest/solisten: 30 repetities, voorstellingen			€	8.000,00
Muzikaal leider/coach koor: 30 repetities			€	6.000,00
Producent/coordinator artistiek team			€	12.000,00
Decor/visuals, conceptontwikkeling en vormgeving educatieve trajecten			€	10.000,00
Choreograaf: 14 repetities			€	3.000,00
Styliste: ontwerpen/atelier 10-15 deelnemers			€	5.000,00
Kapper: 5-7 deelnemers			€	1.500,00
Grimeur: 10-12 deelnemers			€	2.500,00
			€	75.000,00

Productiekosten			
Locatie Theater aan de Parade 2x opbouw - 4 voorstellingen		€	12.000,00
Techniek -personeel		€	10.000,00
Microfoons		€	4.000,00
Decorbouw, huur beamers, schermen		€	12.000,00
Repetitieruimte		€	6.000,00
Repetitor		€	1.000,00
Orkest instrumenten		€	500,00
Vergaderkosten		€	500,00
Kick-off		€	1.000,00
Audities		€	1.000,00
Educatie		€	1.000,00
Kleding		€	2.000,00
Grime en kapmaterialen		€	1.000,00
		€	52.000,00
PR/Promotie			
Flyers/affices/programmaboekje		€	2.500,00
Promotie/productie en registratie film		€	8.000,00
PR- algemeen		€	1.000,00
Website ontwerp + onderhoud		€	3.000,00
Promotiemateriaal		€	1.000,00
		€	10.500,00
Overige kosten			
Catering orkest/cast		€	2.000,00
Administratiekosten en bankkosten		€	1.500,00
		€	3.500,00
TOTAAL	€	141.000,00	€ 141.000,00